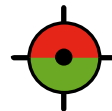

Observasjoner av sjøis sør for Bjørnøya

Rapport

Rapport	
Rapporttittel Observasjoner av sjøis sør for Bjørnøya	Rapportnummer

Gradering		
☒ Offentlig	☐ Begrenset	☐ Strengt fortrolig
☐ Unntatt offentlighet	☐ Fortrolig	

Involverte	
Organisasjonsenhet T-1	Forfatter/saksbehandler Arne Kvitrud
	Dato 3.9.2018

Rapport og prosjektinformasjon	
Sammendrag Aviser i Nasjonalbibliotekets database beskriver flere tilfeller av sjøis sør for Bjørnøya. Flere av observasjonene forteller om sjøis lengre sør enn det Equinor har lagt til grunn for sjøisanalysene for Johan Castberg. Avisene sier ikke noen om mengden av sjøis.	
Norske emneord	
Prosjekttittel Observasjoner av sjøis sør for Bjørnøya	Prosjektnr 001532027

Jeg har gjort noen enkle søk i aviser i Nasjonalbibliotekets database, for å finne hva som er skrevet om is sør for Bjørnøya. Jeg har brukt søkeordene:

- «mil sør for Bjørnøya»
- «mil syd for Bjørnøya»
- «mil syd for Bjørnøen»
- «mil sør av Bjørnøya»
- «mil syd av Bjørnøya»

Ved bruk av litt andre søkeord, vil en ganske sikkert finne flere observasjoner. De fleste av avisene kan jeg ikke åpne hos meg selv, men må oppsøke den aktuelle avisen, Nasjonalbiblioteket eller et norsk bibliotek. Jeg har ikke hatt anledning til å gjøre det. Jeg fikk treffene som er vist i vedlegget. Observasjonene er angitt i nautiske mil. Jeg har regnet dem om til km ut fra at en nautisk mil er 1,852km. Har så brukt kartene til Oljedirektoratet, målt opp avstanden fra sørspissen av Bjørnøya og så lest av posisjonene i grader nord. Der det er et intervall, har jeg i den fjerde kolonnen i tabell 1, brukt den sørligste verdien.

Tabell 1: Observasjoner av sjøis omtalt i avisartikler.

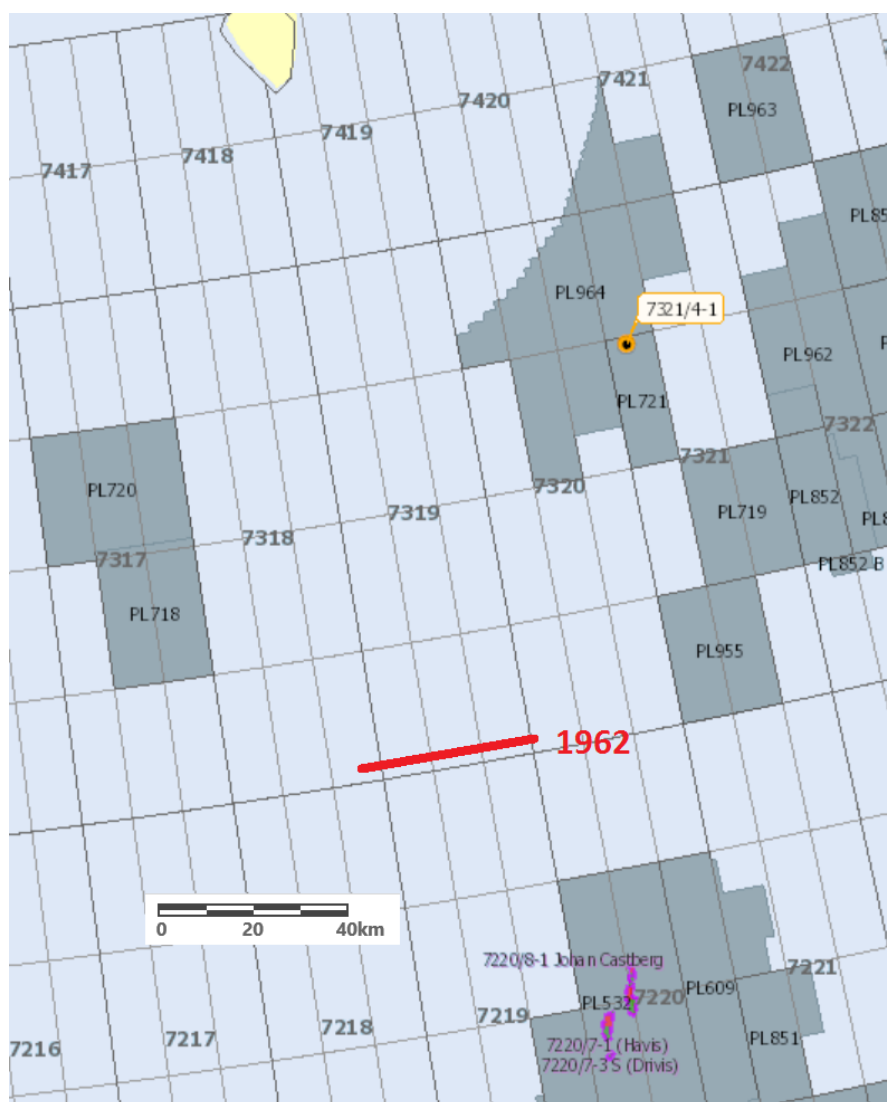
År	Avstand fra Bjørnøya (nautiske mil)	Avstand fra Bjørnøya (km)	Posisjon i grader nord
1929	25	46	73,7
1940	8-10	15-18	73,9
1956	20	37	73,8
1958	40	74	73,4
1962	76	141	72,8
1968	15-20	28-37	73,8
1970	50	93	73,2
1976	15	28	73,85
1981	45	83	73,3
1996	40-45	74-83	73,3

Til sammenlikning er Johan Castberg-feltet ca. 200km sør for Bjørnøya.

Tabell 2: Sammenlikning av sørlige isgrenser fra flere kilder for noe år, gitt i grader nord.

År	Avisobservasjoner	Kvitrud og Quale, 1989 – fra kart hos Polarinstituttet	Statoil, 2013 – data fra Meteorologisk institutt
1968	73,8	-	73,4
1970	73,2	73,6	73,84
1976	73,85	73,8	73,84
1981	73,3	73,5	73,84
1996	73,3	-	73,25

For noen av årene stemmer avisobservasjonene noenlunde med det som er gitt av Meteorologisk institutt og av Polarinstituttet. Avvikene er størst i 1970 og 1981. Den sørligste verdien Statoil (2013) hadde i sin database for 1967-2012 er 73,25 grader nord (i 1996). Isgrensen i 1962 var en god del lengre sør enn de dataene Equinor bruker i analysene for Johan Castberg. I 1968 er avviket den andre veien, men skyldes trolig manglende rapportering i avisene.

Figur 1: Isgrensen i 1962 var 76 nautiske mil sør av Bjørnøya. Johan Castberg-feltet er nederst (ca. 60km sør for isgrensen) og Bjørnøya øverst (ca. 140km nord for isgrensen). Kartgrunnlag er fra Oljedirektoratet – npd.no.

Referanser:

Kenneth Eik Johannessen: Excel-ark med maksimale årlige isgrenser 20 grader øst, Statoil, 4.4.2013.

Arne Kvitrud og Aud Qvale: Isgrenser i Barentshavet, Oljedirektoratet, 1989.

Vedlegg – sammendrag fra aviser fra Nasjonalbibliotekets database:

1880- og 1890-årene

Arbeidet

21.12.1923

Side: 5

...kommer tilbake med visse mellomrum. I den sistnevnte periode møtte man isen omkring tyve

mil syd for Bjørnøen og til eine tider eiidnu længere syd, og man hadde at kjæmpe eig gjennom den...

Tilgang for alle

Tidens Krav

27.12.1923

Side: 1

...kommer tilbake med visse mellomrum. I den sistnevnte periode møtte man isen omkring tyve **mil**

syd for Bjørnøen og til sine tider ennip) længere syd, o,g man. hadde aa kjempe sig igjennem den etpar...

Tilgang for alle

Full tekst fra Tidens krav:

vakker dag faller det, derom be-
høver man ikke aa tvile.

Spørsmålet er nu: har det kom-
munistiske parti som repre-
sentant for arbeiderklassen len-
ger nogen interesse av aa støtte
op under den pilraattne innret-
ning som heter brennevinsforbu-
det?

Jeg mener nei. Det er en kjens-
gjerning at forbudet allerede er
ødelagt og dermed ophevet i re-
aliteten. Aa oprettholde et skin-
forbud er virkelig ingen verdig
opgave for et kommunistisk par-
ti. La falle hvad ikke kan staa

Halvard Olsen

Skaar vi foran en ny isperiode i Nordhavet?

I den siste tid har spørsmålet
om anskaffelse av en kraftig,
større isbryter for trafikken paa
Spitsbergen været livlig disku-
tert. Det er fagfolks mening at
man ved hjelp av en saadan is-
bryter vil kunne begynne farten
langt tidligere på året og holde
lengere ut om høsten. Forbinnel-
sen vilde derved kunne oprethol-
des minst tre maaneder længere.
Anskaffelsen av en saadan isbry-
ter menes derfor aa ville bli løn-
nende.

En erfaren Ishavsfarer ser ik-
ke fullt saa lett paa forholdet.
Det vil være bra nok, uttaler
han, aa ha en isbryter for bruk
i fjordene paa Spitsbergen. Der
vil den kunne gjøre stor nytte for
sig ved aa brekke den seige og
tildels tykke fastis som ofte til-
langt paa sommeren er til hin-
der for at skibene kan komme
frem. Men hvad vil og kan en is-
bryter gjøre ute i pakisen i far-
vand, hvor der er sterk strøm,
naar de store isaar kommer igjen
og isbaksen ligger som et eneste
isflak fra land og op til 30-40 mil.

paa havet tett sammenpakket på
grund av strøm og vind. Og den
tid er er nok ikke lenger saa
fjern da vi faar samme isperiode
som det var sist i ottiaarene og
i begynnelsen av nittiaarene.
Man har jo gammel erfaring for
at disse perioder forsvinner og
kommer tilbake med visse mel-
lemrum. I den sistnevnte periode
møtte man isen omkring tyve mil
syd for Bjørnøen og til sine tider
ennå lengere syd, og man hadde
aa kjempe sig igjennem den et-
par hundrede sjømil. Det gjaldt
dengang aa benytte hver eneste
chance for å komme gjennom den.
Men i de siste aar har det jo ik-
ke været forbunnet med nogen
vanskelighet aa naa frem.

I de svære isperioder vil en is-
bryter derfor ikke være til no-
gen fordel for selve trafikken for
det meste av pakisen er forsvun-
net.

Bøker.

Einar Spang: Skonnert «Rosa».
Stenske forlag.

Denne bok har til undertittel
«En fortelling for ungdommen»,
og det er en glede aa kunne si
at dette virkelig er en fortelling
for de unge. Sterk, sund og livs-
frisk er skildringen av bokens
hovedperson, Rudolf, den vilje-
sterke, ærlige og dyktige sjøgut-
ten. Saltfrisk og spenstig stod
han for mig efter at jeg — uten
aa greie legge fra mig boken —
hadde lest den i ett renn.

De andre personer er ogsaa
livfullt tegnet, spesielt skipper
Rasmussen. Selvfølgelig brummer
og skjønner han; men likevel må
vi si at naa behandler den unge
Rudolf med stor skjønnsomhet
og takt, ja bent ut sagt ord-
gende. Da Rudolfs erlighet en-
gang var satt haardt paa prøve
gav Rasmussen ham 10 kr., for-
di han bestod prøven. Den hand-
ling av Rasmussen kan ikke verd-
settes i 10 kroner; dertil er den

1929

Haugesunds Avis

30.04.1929

Side: 2

...om isforholdene i
farvannet ved
Bjørnøya:
Hovedsagelig
fordelt nyfroSsei og
vinteris fra 25 mil

syd for Bjørnøya i retning nordvest,
Lanigs banken isen oprevet i lange
odder som strekker sig langt vestover...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Nordlandsposten

01.05.1929

Side: 2

...leiing fra.

«Hobby», sendt 29.
april over Ingøy
radio, gående 'ut på
svær is inntil 25 mil
syd av Bjørnøya.

Isen er i rask drift vestover.
Gjeldskommisjonens innstilling.
Regjeringens forslag ventes færdig...

Tilgang i norske bibliotek

Lofotposten

02.05.1929

Side: 5

...25 mil syd av

Bjørnøya . Til

havnedirektøren er

innløpet ismelding

fra «Hobby». Den er

avsendt 29. april

over Ingøv radio og går ut på svær is

inntil 25 mil syd av **Bjørnøya**. Isen...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Lofotposten

13.07.1929

Side: 1

...diverse annet.

Isaksen forteller ait

overreisen forløp

utmerket, — vakkert

vær hele veien. 8

mil' syd av

Bjørnøya møtte de isen som heldigvis

var spredt, så det blev ingen hindring. Da

passagerene...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

1940

Nordlys

01.07.1940

Side: 2

...grunn av stor tett

is. Ennå så seint

som (i april lå /

isen 8 —10 norske

mil sør av **Bjørnøya**

og det samme var

tilfellet vest av øya. Derfrå skar så isen

seg i nord-nordvest. «Viking»...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

1956

Nordlys

11.01.1956

Side: 9

...med de arabiske
søsternasjoner og
alle vennligsinnede
og allierte land.

Pakk-isen drev til

20 mil sør av

Bjørnøya, men vindforandring drev den
tilbake igjen. En fisker fortalte: «Vi
hogget is løs av skipet...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

1958

Lofotposten

20.12.1958

Side: 1

...værlaget de siste dagene har islagt fiskefeltene ved Svalbard så langt som 40 nautiske mil sør for

Bjørnøya. Iskanten følger havbakken både i vest og øst for øya. Skipper Alf Skjølberg på «Liatrål»,...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Nordlands Framtid

24.12.1958

Side: 2

...siste dagene har islagt fiskefeltene ved Svalbard så langt som 40 nautiske mil sør for

Bjørnøya. Iskanten følger havbakken både i vest og øst for øya. Skipper...

Tilgang i norske bibliotek

Morgenposten

29.12.1958

Side: 5

...med det rolige
værlaget har islagt
fiskefeltene ved
Svalbard så langt
som 40 nautiske
mil syd for

Bjørnøya, skriver Lofotposten. Iskanten
følger havbakken både i vest og øst for
øya. Skipper Alf...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

1962

Finnmark Dagblad

16.04.1962

Side: 4

...med en britisk tråler som opplyste at det var tett is fra 76 til 45 nautiske mil sør av Bjørnøya og så langt man kan se. Fisket har gitt gode resultater. Det er tatt vel 2500...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Nordlands Framtid

06.06.1962

Side: 1

...Drivisen lå for kort tid siden helt ned til 60 – 70 nautiske mil sør for Bjørnøya, noe som er helt Forts, siste side (2> Skipperen på «Tromsøy III»,...

Tilgang i norske bibliotek

Norges Handels o...

07.06.1962

Side: 9

...og jaget fiskerflåten bort. For kort tid siden lå drivisen helt ned til 60 – 70 n. mil sør for Bjørnøya, og det er helt uvanlig på denne tid av året, sier skipperen. En fiskeeksportør fra...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Nordlys

12.06.1962

Side: 2

...Kaptein Olaf Jensen sier i en samtale med < Nordlys» at skipet møtte isen 10 mil sør av Bjørnøya på tur nordover og da man kom under kysten ved Svalbard måtte man legge...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

1968

Namdal Arbeider...

13.06.1968

Side: 1

...etter Oslo TUREN
OVER ISHAVET

foregikk under
meget gode
forhold, med rolig
sjø. Et par mil sør

for Bjørnøya møtte vi imidlertid isen, og
ved ankomsten til Bjørnøya, var
isforholdene noe vanskelig...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Namdal Arbeider...

06.11.1968

Side: 1

...er vel med
arbeidere og
mannskap ombord.
«Polarbjørn» fikk
kontakt méd
skruisen 15

nautiske mil sør for Bjørnøya fredag,
men først søndag morgen kom den så
nær at lossingen av utstyr til opparbeid-
...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Nordlandsposten

06.11.1968

Side: 1

...er vel med
arbeidere og
mannskap ombord.
«Polarbjørn» fikk
kontakt med
skruisen 15

nautiske mil sør for Bjørnøya fredag,
men først søndag morgen kom den så
nær at lossingen av utstyr til
opparbeidelse...

Tilgang i norske bibliotek

Nordlands Framtid

06.11.1968

Side: 3

...ombord. Været i
området var
ganske bra.
"Polarbjørn" fikk
kontakt med
skruisen 15

nautiske mil sør for Bjørnøya fredag,
men først søndag morgen kom den så
nær at lossingen av utstyr til
opparbeidelse...

Tilgang i norske bibliotek

Nordlys

06.11.1968

Side: 10

...med arbeidere og
mannskap ombord.

«Polarbjørn» fikk
kontakt med
skruisen 20

nautiske mil sør for

Bjørnøya fredag, men først søndag
morgen kom den så nær at lossingen av
utstyr til...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Rogaland (Stavan...

06.11.1968

Side: 7

...er vel med
arbeidere og
mannskap ombord.

«Polarbjørn» fikk
kontakt med
skruisen 15

nautiske mil sør for **Bjørnøya** fredag,
men først søndag morgen kom den så
nær at lossingen av utstyr til
opparbeidelse...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Bergens tidende

06.11.1968

Side: 6

...er vel med
arbeidere og
mannskap ombord.

«Polarbjørn» fikk
kontakt med
skruisen 15

nautiske **mil sør for Bjørnøya** fredag,
men først søndag morgen kom den så
nær at lossingen av utstyr til
opparbeidelse...

Tilgang i norske bibliotek

Norges Handels o...

06.11.1968

Side: 5

...vel med arbeidere
og mannskap
ombord.

«Polarbjørn» fikk
kontakt med
skruisen 15 n. **mil**

sør for Bjørnøya fredag, men først
søndag morgen kom den så nær at
lossingen av- utstyr...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

Morgenavisen

06.11.1968

Side: 5

...vil ikke kalles
«skomakere» de
har «Polarbjørn»
fikk kontakt med
skruisen 15
nautiske mil sør for
Bjørnøya fredag, men først søndag
morgen kom den så nær at lossingen av
utstyr til opparbeidelse...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

1970

Nordlys

19.12.1970

Side: 10

...var så mye sørpe
at vi kunne sette
båt på vannet. Isen
lå opptil 50 mil sør
for Bjørnøya.

Hjemturen gikk
fort, 24 timer brukte vi til Fugløya, sier
Jakobsen. Med på...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

1976

Fremover

03.07.1976

Side: 9

...sistnevnte på sin
første tur. Forlis på
Ishavet — Isen
møtte oss 15
geografiske mil sør
for Bjørnøya, det

var ennå krigi og tyskerne tillot oss bare
å drive fangst i et begrenset...

Tilgang i norske bibliotek

1981

Fiskeribladet

27.01.1981

Side: 3

...grunn av isen.

Ifølge

kapteinløytnant

Kollstrøm ligger

isbeltet nå ca. 45

mil syd av

Bjørnøya. Ikke regulering av passive redskaper? Stortingsrepresentant Per Aas stilte følgende grunngitte...

Tilgang for alle

1996

Nordlys

09.01.1996

Side: 13

...Kystvaktskvadron

Nord på Sortland.

Ingen båter? —

Isbeltet går nå så

langt sør som 40-

45 mil sør for

Bjørnøya, og bortsett fra et lite område helt i sør er hele Smutthullet nå dekket av...

Kan kun åpnes i Nasjonalbibliotekets lokaler

